

Erasmus + mobilitás beszámoló

Város: Drezda

Intézmény: Hochschule für Musik Carl Maria von Weber in Dresden

Név: Fűri Anna

Időtartam: 2017/18 II. félév

A Zeneakadémia Doktori Iskolájának harmadéves karvezetés szakos hallgatójaként Erasmus zero grant státusszal, a Tempus Közalapítvány Campus Mundi ösztöndíjával az utolsó szemesztert Drezdában tölthettem. Még nem látom, hogy pontosan milyen következményei lesznek ennek a félévnek, de az biztos, hogy életem egyik legmeghatározóbb élménye a Drezdában töltött hat hónap (ami az újabb Campus Mundi ösztöndíjjal még hat hónappal meghosszabbodik).

A disszertációm anyagának kutatása mellett jelentkeztem karvezetés programra is, valamint kérvényeztem, hogy zenekari vezénylet órákra járhassak. Emellett zenetörténeti kurzusokat látogattam. Tapasztalatom szerint a Drezdai Carl Maria von Weber Zeneművészeti Főiskolán mind a gyakorlati, mind az elméleti órák igen magas színvonalon folynak. Hans-Christoph Rademann-nál, a Stuttgarter Bach Akadémia vezetőjénél tanulhattam karvezetést, és az ő irányítása mellett dolgozhattam fel Robert Schumann *Missa Sacra* című művét. Ez azt jelenti, hogy a teljes művet „végigvezényeltem” a csoportos, zongorás órákon. Emellett más, elsősorban Schumann-művekből is felkészültem. (Disszertációm címe: *Dramatikus elemek Robert Schumann a capella kórusműveiben és zenekari kíséretes balladáiban* – ezért a drezdai tanulmányaim folyamán Schumann kórusműveire különös hangsúlyt fektettünk a tanáraimmal.) Hans Christoph Rademannban egy különösen érzékeny, alapos, demokratikus zenészt és tanárt ismerhettem meg. A diákjait partnerként kezeli, kíváncsi a véleményükre, akár a saját instrukcióival kapcsolatban is. Nagyon fontos számára, hogy a karnagy testbeszéde, -tartása, gesztusai milyen hatással vannak az énekesekre és a hangzásra, ezért a tanácsai soha nem csak technikai jellegűek, illetve a technika nála nemcsak a mozdulatok függetlenítését és komplexitását jelenti.

Hans-Christoph Rademann, forrás: Internet

Zenekari vezénylést Georg Christoph Sandmann-tól tanultam, nála többek között Ludwig van Beethoven *Első szimfóniájával* és az *Egmont nyitánnyal*, Carl Maria von Weber *Bűvös vadászával*, Felix Mendelssohn-Bartholdy *Skót szimfóniájával*, Robert Schumann *Negyedik szimfóniájával*, Edvard Grieg *Peer Gynt szvitjével*, Joaquim Turina *Sinfonia sevillana* c. művével és Jean Sibelius *Hegedűversenyével* foglalkoztunk, utóbbi hármat zenekar előtt is vezényelhettem. Ezenkívül részt vettem egy opera-kurzuson, ahol W. A. Mozart *Figaro házassága*, és egy karmester-kurzuson, ahol L. v. Beethoven *Leonora-nyitánya* volt a képzés témája. Mindkét tanfolyamot Georg Christoph Sandmann tartotta, aki módszeres tanár, technikailag a legapróbb részletekig tudatos karmester, szenvedélyes zenész és önálló művészegéniség. Zenekari-vezénylés képzésben a Zeneakadémián karvezetés szakos hallgatók nem részesülnek, ezért különösen fontos volt számomra, hogy ezen a területen is hozzájussak az alapvető ismeretekhez, és nem tudok elég hálás lenni, hogy két ilyen elmélyült, felkészült professzornál tanulhattam.

Georg Christoph Sandmann, forrás: Internet

A vezénylés órák mellett – mint említettem – zenetörténeti előadásokra jártam: Zenetörténet 1800-ig prof. Matthias Herrmann-nal, 19. századi zenetörténet prof. Manuel Gervinkkel és 20. századi zenetörténet Jörn Peter Hiekellel. Mindhárom kurzus színvonalas volt és nagy segítség volt a német nyelv gyakorlásában is.

Ez utóbbira nagy szükségem volt/van, hisz a témámhoz kapcsolódó irodalom nagy része németül íródott. Az anyanyelvi közegben való jelenlét hatása érezhető, lényegesen könnyebben értek és fordítok most, mint drezdai tanulmányaim előtt. A főiskola könyvtárában fellelhető Schumann-nal kapcsolatos anyag széles körű, idetartoznak azok a könyvek melyek Drezda zenei életéről szólnak, vagy például a német színházak zenéjének történetével foglalkozik. Találhatók továbbá Schumann-tanulmányok, illetve

lejegyzett Schumann-előadások – mivel ezek speciálisan egy-egy műre vagy szűkebb területre fókuszálnak, kiemelten fontos források lehetnek a disszertáció megírásakor.

Különböző iskolai kórusprojekteken is részt vettem: énekeltem a szemináriumi kórusban és a diákok által vezényelt Bach-kantátákban is. A nem kötelező jellegű koncertekre való próbálás azért itt is nehézkes: az énekesek szívességből énekelnek és nem minden vagy kevés próbán tudnak megjelenni.

Az Operában háromszor volt lehetőségem főpróbát hallgatni, mindhárom alkalommal Christian Thielemann vezényelt. Tanulságos és érdekes volt megtapasztalni, hogy mik azok a zenei helyek, amikkel kiemelten foglalkozik a karmester, és mikor mivel segíti a zenekart vagy az énekeseket. Az élmények feldolgozásában nagy szerepet játszott a Sandmann professzor úrral való közös megbeszélés.

Drezdai Operaház, fotó: Fűri Rajmund

A főiskola alapvetően jól felszerelt, rendelkezik nagyobb, két esetleg három zongorás termekkel, és sok kisebb gyakorlóval. A gyakorlási rendszer praktikus és igazságos: 2 (vasárnap 3) órára foglalhatók a termek a portán a diákigazolvány segítségével. Fénymásolni és nyomtatni szintén kártyával tud az ember. A menza kifejezetten jó és olcsó: egy diák napi 7-800 Ft-nak megfelelő áron már meg tud ebédelni.

Menza, fotó: Fűri Anna

A kollégium, ahol laktam, nagyon jó helyen van, öt percre a pályaudvartól a belvárosban. A szobák egyágyasak, két szobára jut egy fürdőszoba, egy WG-ben – ami itt egy félemeletet jelent – nyolcan laktunk koedukáltan. A konyha közös, ami meg is látszott rajta, de ez is jól felszerelt.

Konyha, fotó: Fűri Anna

Kollégium, fotó: Fúri Rajmund

Név: Fúri Anna

Időtartam: 2018/19 I. félév

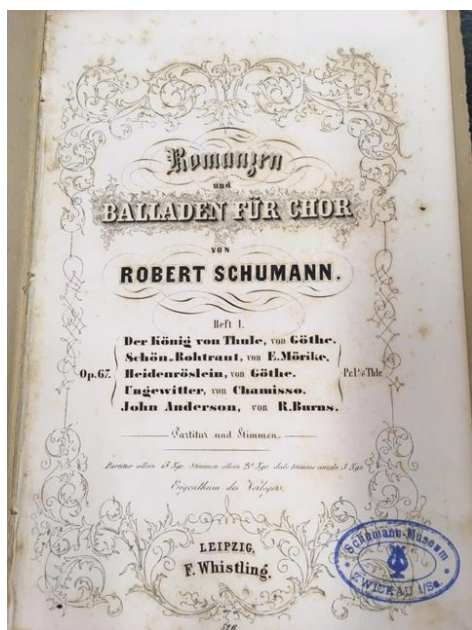
Még egy félév Drezdában

Félév karvezetés ill. disszertáció kutatással kapcsolatos Erasmus zero grant/ Campus mundi - ösztöndíj után sikerült még egy félévet maradnom Drezdában, ezúttal gyakornokként, de ugyanabban a rendszerben. A gyakornokság a disszertációra vonatkozott, lehetőségem volt plusz hat hónapot a dolgozatom anyagával foglalkozni anyanyelvi környezetben, a német kulturális életbe bekapcsolódni, különböző tapasztalatokat szerezni karvezetőként, illetve zenepedagógusként.

A disszertációval kapcsolatos munkám „leglátványosabb” eredménye Martin Geck *Robert Schumann: Mensch und Musiker der Romantik* című könyvének fordítása. Természetesen nem kiadásra készült, nincs is olyan állapotban a fordított szöveg, hogy kiadásra lehessen gondolni, de nagy segítségemre lesz a későbbiekben, illetve a fordítás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az olvasott német szöveget ma már kisebb erőfeszítéssel megértsem. A magyar nyelven megjelent átfogó Schumann-életrajzok száma elenyésző, Kroó György 1958-ban megjelent könyvén kívül nem is tudok másikról. Így Geck könyve hiánypótló számomra, arról nem beszélve, hogy az egyik legfrissebb életrajzi kiadvány – a szerző a komponista születésének 200. évfordulójára, 2010-re időzítette a kiadást. A fordítási nehézségek mellett és ezek ellenére élvezet volt olvasni a könyvet, mert miközben a szerző egyértelműen törekszik az objektivitásra, átsüt a szövegen a Schumann iránt érzett szeretete és tisztelete, a zeneszerző lelkületének megértésére irányuló szándéka, amint ez a következő néhány mondatból is látszik:

*Ha van feladata a ma művészetének, úgy az a normalitás értelmezésének megkérdőjelezése.
Schumann esetében ez csodálatosan sikerül.*

Bár sok újat nem hozott, mégis sokat jelentett, hogy betekinthessem Schumann a cappella kórusfűzeteinek első kiadásába a Zwickau Schumann-házban, köszönhetően Thomas Synofziknak, a Schumann-ház vezetőjének.

Az elméleti munka mellett Sandmann professzor úrnál olyan Schumann-műveket vezényelhettem, melyeket Magyarországon nem, vagy csak nagyon ritkán hallhatunk koncertkörülmények között: *Nachtlied* (op. 108), *Requiem für Mignon* (op. 98b) és *Der Rose Pilgerfahrt* (op. 112). Ezekben az órákon sok szó esett arról, hogy Schumann számára a dráma nem a szokásos értelemben vett dramaturgiát és az emberek közötti feszültségek dinamikáját jelentette, hanem az egyéni belüli lelki drámát, egyfajta fejlődéstörténetet. Művei – mint például a *Der Rose Pilgerfahrt* – amellet, hogy új műfajt teremtettek, emiatt a lelki folyamatábrázolás miatt is kihívást jelentenek az előadónak.

Koncertélményeim közül kiemelném Schumann négy szimfóniáját Christian Thielemann vezényletével (valójában a főpróbát láttam-hallottam, de felért egy koncerttel), illetve egy, a főiskolán megrendezésre került előadássorozat végét lezáró, Erwin Schulhoff műveiből és – elsősorban Schönberggel folytatott – levelezéséből összeállított koncertet. Emlékezetes maradt az *In futurum* című zongoradarab (5 *Pittoresken*, op. 31) és a *Sonata Erotica for female voice solo*. Mindkettő nagyon merész, utóbbi még a mai kor hallgatójának is „bevállalós” mű.

III. In futurum.

Zeitmaß-zeitlos.

tutto il canzone con espressione e sentimento ad libitum, sempre, sin al fine!

The image shows a musical score for a piano piece titled 'III. In futurum.' The score is written in a single system with two staves, a treble clef on the right and a bass clef on the left. The tempo/mood is indicated as 'Zeitmaß-zeitlos.' and the performance instruction is 'tutto il canzone con espressione e sentimento ad libitum, sempre, sin al fine!'. The music features a complex, rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes, creating a dense texture. There are various dynamic markings such as 'f' (forte) and 'ff' (fortissimo), and some phrasing slurs. The piece concludes with a final cadence marked with a double bar line and a fermata.

R. 11 427 E.

Sonata Erotica for female voice solo: <https://www.youtube.com/watch?v=iFunx2E2on8&t=5s>

Miután a gyakornoki státusz egyben azt is jelentette, hogy elegendő minden olyan kedvezménytől, ami a diákoknak jár (semesterticket, amivel ingyen lehet utazni, kedvezmény a menzán, ill. koncertbelépők vásárlásakor stb.), valamint a kollégiumot is albról kellett cserélni (aminek pozitív hozadéka a zavartalan és önálló élet, azonban messzebb van az iskolától, több kerül és mindenféle bürokratikus intézményekkel lepi meg az embert), hamar elkezdtem kisebb munkák után nézni, de olyan is volt, ami menetközben mintegy magától adódott. Ilyen volt például, amikor egy novemberi hétfőn kiderült, hogy a Dresden Kammerchor pénteki koncertjére kevés a szoprán, mert többen lebetegedtek. Ez önmagában nem is lett volna ember próbáló, ha nem Alfred Schnittke Zwölf Bussverse című kórusművéről van szó, ami az egyik legnehezebb kórusmű, amivel életemben találkoztam, egyben az egyik legnagyobb élmény is volt, hogy részt vehettem a produkcióban, mindezt Hans-Christoph Rademann irányítása mellett. Eleinte egyfajta intonációs akrobata mutatványnak érzi az ember, mindaddig, míg fel nem fedezi az összefüggéseket. A mű eklektikája, sokszínűsége is indokolt.

A másik ilyen „adódó munka” a Fritz Wolf Chor-nál való asszisztensi feladatok ellátása beugrászerűen, ahol egyrészt megtapasztalhattam, milyen német nyelven kóruspróbát tartani, másrészt nagyon kedves, barátságos és figyelmes kórusénekesekkel találkozhattam, harmadrészt Eric Weisheit személyében egy nagyszerű kollégát ismerhettem meg. A kórusal

való ismeretség hozadéka, hogy a Chorus Matricanus Nőiakar és az FWC júliusban közös koncertet ad Drezdában.

Saját munkakeresésem eredményeként még két területen próbálhattam ki magam, persze itt is szerepe volt a véletlennek egy faliújságra kitett hirdetés és egy WhatsApp körüzenet formájában.

Egy úgynevezett integrációs óvodába kerestek valakit, aki hetente egyszer zenei foglalkozásokat tart a gyerekeknek. Az eredeti koncepció különböző népek meséjén alapult, a gyakorlat időközben sok mindent felülírt, de megmaradt a foglalkozások színessége. Integrációs óvoda – ez egyrészt nemzeti identitásbeli különbséget is jelent, másrészt azt, hogy különböző szellemi képességű gyerekekkel foglalkoznak az óvodán belül. Ez természetesen nyitottságra és toleranciára neveli a gyerekeket. Az elején megbeszéltük, hogy én nem tudok olyan jól németül, ezért én tanítom őket énekelni-zenélni, ők pedig engem németül beszélni. Ezeket a pillanatokat különösen szerettem, amikor szinte felháborodva fedezték fel, hogy egy-egy kifejezést nem a megfelelő módon használok, és ennek nyomatékosan hangot is adtak. Ez egyben hasznos is volt, mert emiatt az érzelmi többlet miatt ezeket a dolgokat valószínűleg nem fogom elfelejteni. Miután én otthon ennél kicsit idősebb korosztállyal foglalkoztam, bizonyos tanulságokat le kellett vonni, és olykor változtatni voltam kénytelen az eredeti elképzeléseimen. Tehát ilyen szempontból is sokat tanultam. Egyszerű ritmusvisszhangot játszottunk a testünket használva hangszerként, dalokat tanultunk, amikre azután jártuk-ütöttük a mérőt, báboztunk és a bábok segítségével a paraván mögött még a legszegénylősebbek is mertek és akartak énekelni, mozgásokat találtunk ki Saint-Saëns Állatok farsangja című művének tételeire, amit aztán eszközökkel kombináltunk. Így lett a teknős páncélja a kispárna, így használtunk szalagokat az Akvárium tétel hullámaihoz és kis színes, filcből varrt kesztyűket a madarakhoz.

Végül, de egyáltalán nem utolsósorban részt vehettem egy, a menekültek számára létrehozott integrációs programban. A klinbergi menekültszálláson az integrációért felelős Andreas Wilczek ötlete volt, hogy a számos – ha jól emlékszem 25 – különböző országból érkezett menekültet a zene segítségével hozza közelebb egymáshoz. Ehhez keresett vezetőt, így kezdtem el dolgozni velük januárban (és még néhány hónapig tudjuk folytatni a közös munkát, mert az ösztöndíj után nem megyek rögtön haza). Ez egy önkéntes program, aki ide jelentkezik, az – véleményem szerint – rendelkezik már egyfajta igénnyel a beilleszkedésre vonatkozóan és bizonyos érzékenységgel. Folytatva a már bevált hagyományt német könnyűzenei számokat tanulunk, emellett azt kértem tőlük, hogy a saját kultúrájukból, a saját nyelvükön hozzanak és énekeljenek valamit. Ezeket a dalokat el is kezdtük közösen megtanulni, így tudunk már nigériai dalt, amely angol és yoruba nyelven íródott, két kurd nyelvű dalt, az egyiket egy iráni, a másikat egy szíriai fiatalembertől tanultam. Én is énekeltem nekik magyarul, és reményeim

szerint lesz időnk valami magyar kötődésű dolgot is tanulni. A kurd dalok különlegesen szépek, elsősorban az éneklésmódjuk, amiről kicsit a magyar népi éneklés jut eszembe a sűrű díszítettsége miatt. Emberileg és szakmailag is sokat köszönhetek ennek a munkának. Remélem, hogy valamilyen formában Magyarországon is alkalmazni tudom majd az itt szerzett tapasztalatokat.

Ez alatt a második félév alatt, amellet hogy folytatása volt az előzőnek, egészen más jellegű élményekben volt részem, mint az elsöben. Sokféle emberrel találkoztam, szakmailag egészen szélsőséges helyzetekben próbálhattam ki magam, ezáltal sokat tanultam magamról, a szakmáról és a különböző kultúrákról. Köszönöm a lehetőséget.